

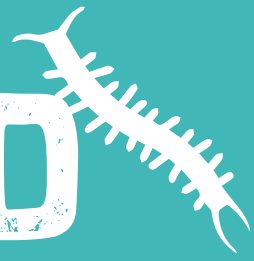

TUINBRANCHE
NEDERLAND

GROEN KLIMAATPLEIN NETWERKBLAD

VOORWOORD

Beste Klimaatpleiners,

Het jaar is bijna ten einde en jullie zijn vast enorm druk met 'de kerst'. Dit jaar zijn er weer nieuwe Groene Klimaatpleinen geopend, waaronder die van Tuincentrum Ockenburg door minister Christianne van der Wal, hebben we *de Maand van de Bij* en *Nuttige beestjes in de tuin* als campagnes gevoerd en meer! (lees erover in dit netwerkblad)

Wij zien dat er meer aandacht aan de pleinen wordt gegeven als er een samenwerking is met gemeenten en andere organisaties. Dank gemeenten en waterschappen voor de support! Als het nog niet gebeurt: ga een samenwerking aan of vraag ons voor advies.

Komend jaar worden er ook pleinen in België geopend en er zijn gesprekken met Canada, Italië en Frankrijk. Het Groen Klimaatplein gaat internationaal!

Fijn dat leveranciers geïnteresseerd zijn zodat we de Groene Klimaatplein beweging groter kunnen maken. Mirko gaat komend jaar pleinen die al langer staan bezoeken en samen met de ambassadeurs kijken wat nodig is voor een update.

In deze editie blikken we terug, kijken we vooruit en presenteren we de winterkalender met inspiratie en tips voor het Klimaatplein!

Op 9 januari hebben we een online bijeenkomst voor alle betrokkenen bij het klimaatplein. Hoop jullie daar te zien en spreken.

Voor nu fijne feestdagen!

MIRKO VAN INGEN
KWARTIERMAKER KLIMAATPLEINEN

BRENDA HORSTRA
TUINBRANCHE.NL

CORINE WIJNEN
TUINBRANCHE.NL

MELD JE NU AAN!

Op maandag 9 januari van 16.00-17.00 uur is de zesde online bijeenkomst voor iedereen die betrokken is bij de Klimaatplein beweging!

Tijdens deze bijeenkomst luiden we het nieuwe jaar in en gaan we samen in gesprek over de kansen die er liggen op en met het Klimaatplein. En je ontmoet natuurlijk weer collega's uit het hele land en wisselt ervaringen uit.

We kijken ernaar uit jullie weer te zien!

Je kunt je nu aanmelden via Corine.Wijnen@tuinbranche.nl!

DATA:

De volgende bijeenkomsten zijn op:
maandag 6 maart
maandag 5 juni
maandag 4 september
maandag 6 november

Zet ze alvast in je agenda!

TERUGBLIK

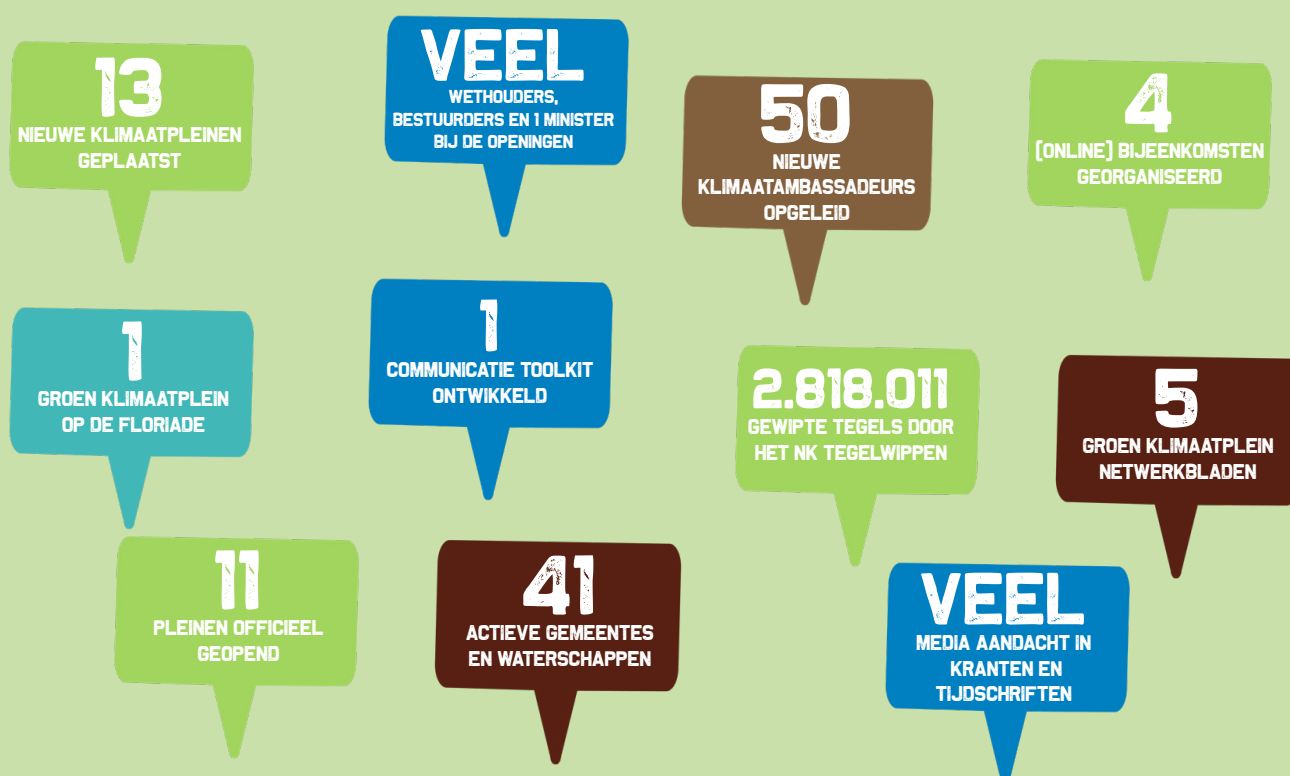
KLIMAATPLEINEN 2022

Alweer een jaar voorbij en wat was 2022 een speciaal jaar voor het Klimaatplein. Er is weer een groot aantal nieuwe pleinen bijgekomen, er zijn speciale openingen geweest, programma's ontwikkeld én het Klimaatplein was onderdeel van de Floriade. Een korte terugblik!

2022 IN BEELD

2022 IN CIJFERS

WIE ZIJN ONDERDEEL VAN DE BEWEGING?

TUINCENTRUM DE WILDERNIS ACHTERBERG
TUINCENTRUM ALMEER PLANT
DE BOSRAND ALPHEN AAN DE RIJN
GROENRIJK ASSEN
GROENRIJK BENEDEN-LEEUVEN
INTRATUIN BREDA
TUINCENTRUM OCKENBURG
BORGHUIS DEURNINGEN
TUINDORADO DRACHTEN
INTRATUIN ENSCHEDE
LIFE & GARDEN ETTEN-LEUR
TUINDORADO GORREDIJK
INTRATUIN HALSTEREN
GROENGOED MENKEN
TUINCENTRUM MEIJS HEESCH
COPPELMANS HELMOND
INTRATUIN HILVERSUM
GROENGOED HOMMERTS
TUINCENTRUM REBEL HUIZEN
INTRATUIN IJSSELSTEIN
INTRATUIN LEEUWARDEN
TUINCENTRUM VECHTWEELDE MAARSEN
GROENRIJK MAASBREE
ROB'S TUINCENTRUM MENALDUM
GROENRIJK MONTFOORT
GROENRIJK BAARS NIEUWEGEIN
COPPELMANS NUENEN
COPPELMANS OIRSCHOT
COPPELMANS OSS
TUINCENTRUM OSDORP AMSTERDAM
INTRATUIN PIJNACKER
GROENRIJK PRINSENBEK
GROENRIJK RAALTE
GROENRIJK 'T HAANTJE
BIJSTOX ROERMOND
GROENRIJK TILBURG
NATUURLIJK TILBURG
INTRATUIN UTRECHT
COPPELMANS VALKENSWAARD
TUINCENTRUM LEURS VENLO
TUINCENTRUM DANIELS VLODROEP
TUINCENTRUM DE OUDE TOL WAGENINGEN
TUINWERELD WIJCHEN
TUINCENTRUM WITMARSUM
DE BOSRAND WOERDEN
TUINDORADO WOLVEGA
TUINCENTRUM ABBING ZEIST
INTRATUIN ZUIDPLAS

VOORUITBLIK

GROEN KLIMAATPLEIN 2023

In 2023 gaan we de Groen Klimaatplein beweging verder uitbreiden en bestendigen. Wat gaan we in ieder geval doen?

NIEUWE EN BESTAANDE PLEINEN

In het komend jaar hopen we minimaal 10 nieuwe Klimaatpleinen te kunnen plaatsen.

Daarnaast gaan we bij een groep Klimaatpleiners die het plein al twee jaar hebben staan langs om te praten over wensen, behoeften en om de effectiviteit van het plein te vergroten.

KLIMAATPLEIN WORKSHOPS

NIEUW!

In 2023 worden er vijf lokale Groen Klimaatplein Workshops georganiseerd. Hiervoor worden alle relevante partners in een regio uitgenodigd (ondernemers, gemeente, waterschap etc.) die direct of indirect met het Klimaatplein verbonden zijn.

Het doel van de workshop:

- De inrichting van het Groen Klimaatplein optimaliseren het jaar rond
- De relatie tussen tuincentrum, gemeente en waterschap intensiveren
 - Het relevante netwerk in de gemeente zichtbaar maken
 - (Een begin maken met) programmering op het plein
 - Communicatiekansen benutten
- Vragen beantwoorden over het Groen Klimaatplein en de beweging.

Dit is de blauwdruk voor de workshop. Per regio wordt er op maat een workshop gemaakt. Interesse? Laat het weten!

SEIZOENSKALENDERS

In dit Netwerkblad presenteren we de nieuwe Groen Klimaatplein Winterkalender. De Voorjaar-, Zomer- en Herfstkalenders krijgen allemaal een update en komen jullie kant op. Elke kalender licht twee thema's uit waar je aandacht aan kunt besteden op het Klimaatplein en waar je programma's omheen kunt ontwikkelen.

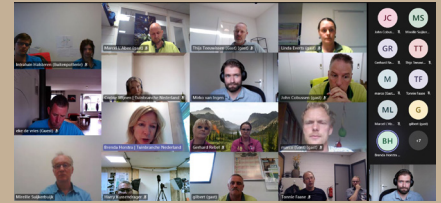

NETWERKBLADEN

Het Groen Klimaatplein Netwerkblad brengen we volgend jaar ook 6x uit. Met informatie, inspiratie en meer! Heb je content, sta je open voor een interview of wil je iets delen met jouw collega's in Nederland? Laat het vooral weten!

NETWERKBIJENKOMSTEN

De netwerkbijeenkomsten voor Klimaatpleiners, gemeentes en waterschappen worden voortgezet. Elke bijeenkomst wordt er gekeken naar verschillende combinaties van het netwerk. Alleen Klimaatpleiners, maar ook samen met gemeentes en waterschappen of productleveranciers. Heb je suggesties of wensen, laat het vooral weten!

COMMUNICATIEPAKKETTEN

Dit jaar heeft Tuinbranche Nederland voor twee thema's extra materiaal gemaakt om in te zetten op het Klimaatplein: *De Maand van de Bij* en *Nuttige Beestjes voor je Tuin*.

Deze twee acties worden herhaald in 2023. De campagne *Een groene tuin kan zonder drinkwater* van Vitens wordt gedeeld met jullie en er wordt op dit moment nagedacht over het vierde thema.

EEN GROENER NEDERLAND BEGINT IN JE EIGEN TUIN

In de groene coalitie *Een groener Nederland begint in je eigen tuin* zijn vijftien landelijk werkende partners, waaronder Tuinbranche Nederland, de groene partners. Zij ontwikkelen samen initiatieven om inwoners te helpen hun tuin klimaatadaptief en biodivers in te richten.

De drie landelijke acties NK Tegelwippen, Het Vergeten Plantseizoen en de Week van de Groene Tuin krijgen allen een vervolg in 2023. Maak gebruik van deze acties voor eigen programma op het Klimaatplein!

NK TEGELWIPPEN

In deze landelijke wedstrijd strijden elk jaar gemeenten tegen elkaar om zoveel mogelijk tegels te wippen en te vervangen voor groen!

Kijk voor meer informatie op www.nk-tegelwippen.nl en doe met jouw gemeente volgend jaar ook of weer mee!

Deze campagne promoot het najaar als het ideale moment om te planten. Het najaar is namelijk perfect voor de aanplant en andere werkzaamheden in de tuin.

Kijk voor meer informatie op www.vergetenplantseizoen.nl!

WEEK VAN DE GROENE TUIN

Een groene tuin: daar word je toch vrolijk van? Van 4 t/m 10 april 2023 worden tijdens de *Week van de Groene Tuin* elke dag verschillende groene én duurzame tips gedeeld door Milieu Centraal en de andere groene partners!

Kijk op www.weekvandegroenetuin.nl en maak gebruik van het ontwikkelde communicatiemateriaal!

WINTER OP HET KLIMAATPLEIN

Klik op de kalender om hem te downloaden!

TUINBRANCHE NEDERLAND

JAARKALENDER KLIMAATPLEIN WINTER

TUIN WINTERKLAAR MAKEN

Door klimaatverandering zijn de winters gemiddeld minder koud, zijn er kortere periodes van vriezen en valt er meer regen dan sneeuw. Maar aan de andere kant nemen de weersextremen toe.

Door je tuin winterklaar te maken, bescherm je jouw planten tegen de winterse omstandigheden en biedt je beschutting aan dieren, insecten en vogels die overwinteren in jouw tuin. Bovendien zijn er verschillende planten die voeding bieden om de vogels de winter door te helpen.

Belangrijk in het winterklaar maken: doe vooral niet teveel! Laat de tuin rommelig! Zodat jouw tuin de winter goed doorkomt en klaar is om weer te stralen!

WAT KAN IK DOEN?

HANG EEN VLINDERKASTJE OP

Sommige vlindersoorten overwinteren in Nederland. Deze vlinders zoeken beschutte plekjes op. Binnen, maar ook buiten in schuurtjes of tussen de bladeren. Help deze vlinders een handje door een vlinderkastje op te hangen!

Klik hier voor meer info!

VIJVERONDERHOUD

Zorg dat er geen bladeren in jouw vijver blijven liggen. Dit kan het water verzuuren en dat is niet goed voor de vijverfauna.

HERGEBRUIK KERSTBOOM

Als het na een zachtere periode ineens gaat vriezen, zorg dan dat je de planten goed beschermt tegen de kou. Om vorstschade te voorkomen. Gebruik de takken van de kerstboom om over planten heen te leggen of steek ze rondom de plant in de grond om de wind te breken.

Klik hier!

REGENTON LEEGLOPEN

Niet alle regentonnen kunnen tegen vorst. Dus adviseer jouw klanten dat ze hun regenton leeg laten lopen voordat het gaat vriezen!

LAAT DE TUIN ROMMELIG

Voor dieren en planten is de tuin niet winterklaar maken soms het best. Veel dieren en beestjes overwinteren onder bladeren en takken.

BESCHERM JOUW PLANTEN TEGEN VORST EN SNEEUW

Planten moeten beschermd worden tegen vorst en sneeuw. Helemaal als ze al in de lentestemming verkeren en de eerste knoppen en nieuwe blaadjes te zien zijn. Hoe? Klik hier voor inspiratie en tips!

WAAR KAN IK MEER INFO VINDEN?

www.groenklimaatplein.nl
www.ivn.nl/mens-en-natuur/nieuws/help-de-dieren-de-winter-door
www.ivn.nl/afdeling/gemert-bakel-milheeze-de-rips/nieuws/overwinterende-vlinders
www.buitenlevengevoel.nl/snoeien-in-de-winter
tuinseizoen.com/hergebruik-je-kerstboom-in-januari
tuinseizoen.com/tuin-winterklaar-maken
www.buitenlevengevoel.nl/snoeien-in-de-winter
www.ivn.nl/mens-en-natuur/nieuws/winterbloeiers-planten-die-zich-in-de-winter-laten-zien
www.vtwonen.nl/tuinieren/onderhoudskalender

5 TIPS VOOR OP HET KLIMAATPLEIN

- TIP 1:** Presenteer rond het Klimaatplein vlinder- en vleermuisnestkasten en insectenhôtels.
- TIP 2:** Promoot op het Klimaatplein een adoptie kerstboom of laat zien hoe je de kerstboom kan hergebruiken.
- TIP 3:** Maak een kerststopstelling op het Klimaatplein met winterse producten, winterbloeiers en beschermmateriaal voor planten.
- TIP 4:** De winter: het ideale moment om na te denken over de indeling van jouw tuin als de vries uit de bodem is.
- TIP 5:** Organiseer een workshop over snoeien in de winter op het Klimaatplein.

VOGELS IN DE TUIN

In de winter is er voor veel vogelsoorten geen voedsel te vinden en daarom vertrekken deze soorten naar warmere oorden. Maar er zijn ook veel soorten die wel bij ons blijven in de winter. Deze vogels kunnen wel wat hulp gebruiken dit seizoen!

Zorg voor divers en afwisselend voedsel in de tuin. Geef geschikte restjes, koop eten of maak het zelf!

Maak onderdak voor vogels door huisjes en andere manieren van beschutting. En laat de planten die de vogels helpen om de winter door te komen staan en snoei niet teveel.

WAT KAN IK DOEN?

NATUURLESPAKKET OVERWINTEREN

Voor het primair onderwijs heeft IVN het YouTube natuurlespakket -Winter ontwikkeld. Door video's en bijbehorende lesbrieven leren de kinderen wat dieren in de winter eigenlijk doen en hoe ze de winter doorkomen.

MAAK ZELF VOGELVOER

Vogelvoer kun je kopen, maar je kunt het ook zelf maken! Een leuke activiteit voor tijdens de kerstvakantie!

Klik hier voor een recept van de Vogelbescherming.

WAT EET WELKE VOGEL?

Allerlei vogelsoorten in uw tuin deze winter? Mezen, vinken, roodborst, merel, wis wast een specht of koperwiek? Voer dan verschillende dingen op specifieke plaatsen.

Klik hier voor een overzicht voor wat welke tuinvogel precies wil en hoe.

ZELF EEN VOGELHUISJE MAKEN

Vogels zijn op zoek naar onderdak en voedsel. Help de vogels door zelf een vogelhuisje op te hangen. Je kan deze ook gemakkelijk zelf maken!

Kijk hier voor inspiratie en verschillende mogelijkheden!

ONLINE CURSUS TUINVOGELS

Ben jij nieuwsgierig naar welke vogels er in je tuin zitten? Of wat er steeds langs jouw balkon vliegt? In deze korte online cursus van IVN maak je kennis met veelvoorkomende tuinvogels. En ontdek je hoe je er meer naar jouw tuin of balkon lokt.

27, 28 & 29 JANUARI

TUINVOGELTELLING
www.vogelbescherming.nl/tuinvogeltelling

CURSUS TUINVOGELS 2023

KNNV Apeldoorn en IVN Apeldoorn verzorgen jaarlijks meerdere korte, oriënterende vogelcursussen. Altijd al willen weten welke vogels uw tuin bezoeken en hoe u het hele jaar door van uw tuin een echt vogelparadijs kunt maken?

Klik hier voor meer info!

WAAR KAN IK MEER INFO VINDEN?

www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/winterwonder-vogel-tuin
tuinseizoen.com/zelf-vogelvoer-maken
www.buitenlevengevoel.nl/vogelbadjes-inspiratie
www.buitenlevengevoel.nl/vogelhuisjes-maken
www.ivn.nl/mens-en-natuur/nieuws/help-de-dieren-de-winter-door
tuinseizoen.com/hele-jaar-vogelvriendelijke-tuin
www.vogelatlas.nl
kleinetuinen.nl/tuinvragen/vogels-voeren-winter-welk-voer

5 TIPS VOOR OP HET KLIMAATPLEIN

- TIP 1:** Maak een winteropstelling op het Klimaatplein met bijvoorbeeld een bevroren vijver met een wak erin voor de vogels, vogelhuisjes, voedsel voor vogels en planten en struiken die in de winter bessen dragen.
- TIP 2:** Organiseer een workshop vogelvoer maken op het Klimaatplein.
- TIP 3:** Organiseer een workshop nestkastjes maken op het Klimaatplein.
- TIP 4:** Presenteer op en rond het Klimaatplein vogelvoer, nestkastjes en andere vogelproducten.
- TIP 5:** Geef een workshop over welke vogels in Nederland achterblijven in de winter en wat deze vogels nodig hebben (aan voedsel) om te kunnen overwinteren.

WINTER THEMA'S: VOGELS IN DE TUIN & TUIN WINTERKLAAR

Voor de winter hebben we een winterkalender gemaakt met tips, info en kansen die je kan benutten op het klimaatplein in de winter. Er komen twee thema's aan bod op de kalender: *Tuin Winterklaar Maken* en *Vogels in de tuin*.

TUIN WINTERKLAAR MAKEN

Door klimaatverandering zijn de winters gemiddeld minder koud, zijn er kortere periodes van vriezen en valt er meer regen dan sneeuw. Maar aan de andere kant nemen de weersextremen toe.

Door je tuin winterklaar te maken bescherm je jouw planten tegen de winterse omstandigheden en biedt je beschutting aan dieren, insecten en vogels die overwinteren in jouw tuin. Bovendien zijn er verschillende planten die voeding bieden om de vogels de winter door te helpen.

Belangrijk in het winterklaar maken: doe vooral niet teveel! Laat de tuin rommelig! Zodat jouw tuin de winter goed doorkomt en klaar is om weer te stralen!

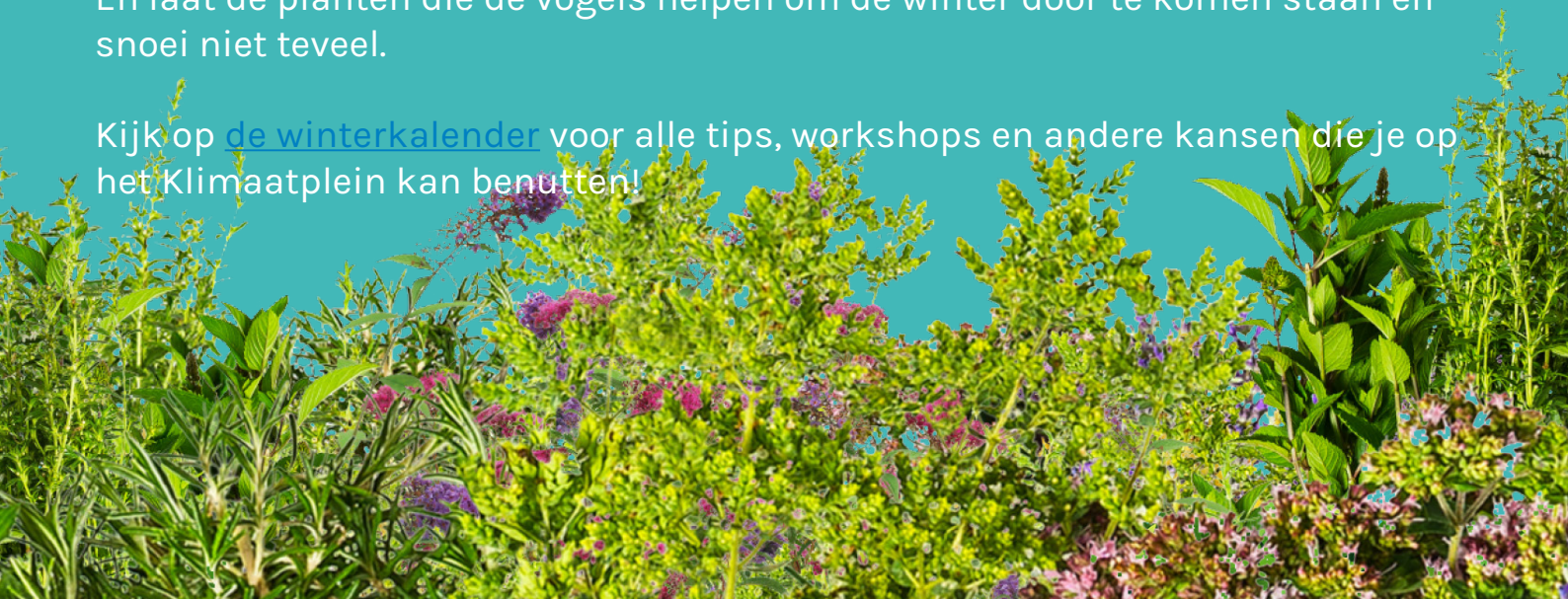
VOGELS IN DE TUIN

In de winter is er voor veel vogelsoorten geen voedsel te vinden en daarom vertrekken deze soorten naar warmere oorden. Maar er zijn ook veel soorten die wel bij ons blijven in de winter. Deze vogels kunnen wel wat hulp gebruiken dit seizoen!

Zorg voor divers en afwisselend voedsel in de tuin. Geef geschikte restjes, koop eten of maak het zelf!

Maak onderdak voor vogels door huisjes en andere manieren van beschutting. En laat de planten die de vogels helpen om de winter door te komen staan en snoei niet teveel.

Kijk op [de winterkalender](#) voor alle tips, workshops en andere kansen die je op het Klimaatplein kan benutten!

INFO EN INSPIRATIE KLIMAATPLEINEN

GA IN GESPREK

Januari en februari is een relatief rustige periode.

Maak hier gebruik van en ga in gesprek met jouw gemeente en/of waterschap om tot uitdagende programmering op het plein te komen.

VRAGEN OVER HERINRICHTING?

Het Klimaatplein biedt de mogelijkheid om per seizoen het plein herin te richten met seizoensproducten. Ter inspiratie maken we per seizoen een kalender met tips en kansen.

Mocht je vragen hebben hierover? Neem contact op met Mirko (mirko@degroenedruppel.nl)!

RESULTATEN BODEMDIERENDAG 2022

Voor de achtste keer organiseerde het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) de Bodemdierendagen. De Bodemdierendagen brengen de Tiny Ten van de bodemdieren in beeld. In 2022 hebben op 464 plekken 2052 citizen scientists gezocht naar bodemdieren. De regenwormen hebben gewonnen! In 83,4% van de tuinen waren ze aanwezig!

Klik [hier](#) voor alle resultaten en om te kijken hoe het bodemleven er in jouw regio uitziet!

BESTEL NIEUW MATERIAAL

Je hebt de mogelijkheid om rond en op jouw Klimaatplein verschillende informatieve en activerende vloerstickers te plakken.

Heb je die nog niet, of zijn de huidige aan het slijten? Klik [hier](#) voor de bestellijst!

WINNAARS NK TEGELWIPPEN BEKEND!

Het NK Tegelwippen werd dit jaar voor de derde keer op rij georganiseerd. Naast dat het kampioenschap een spannende wedstrijd is, is het doel natuurlijk vooral dat bewoners zich samen inzetten voor een fijnere leefomgeving en een meer klimaatbestendige toekomst. In totaal zijn 2.814.011 tegels gewipt en is er ruim 250.000 m² vergroend. Dat zijn maar liefst 40 voetbalvelden!

135 gemeenten gingen dit jaar de strijd aan om Nederland groener te maken.

KLICK OP DE
AFBEELDING
OM DE VIDEO TE
BEKIJKEN!

COLOFON

HET GROEN KLIMAATPLEIN NETWERKBLAD WORDT GEMAAKT EN UITGEBRACHT DOOR DE GROENE DRUPPEL EN TUINBRANCHE NEDERLAND.

VRAGEN OVER HET KLIMAATPLEIN EN DE BEWEGING? Stuur een e-mail naar mirko@degroenedruppel.nl, brenda.horstra@tuinbranche.nl of corine.wijnen@tuinbranche.nl!

Copyright © 2022

Content & redactie: Tuinbranche Nederland & De Groene Druppel

Vormgeving en lay-out: De Groene Druppel

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

HET GROEN KLIMAATPLEIN NETWERKBLAD WORDT MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR DE PARTNERS VAN HET GROEN KLIMAATPLEIN:

ARIE BOUMAN
TUINPLANTEN

beeztees

Goood
Premium hondenvoer van natuurlijke oorsprong.

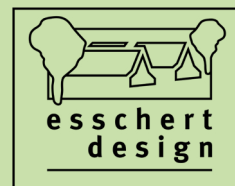

GRIFFIOEN

JAROLA

 GARDENA®
citygardening

van
Riel
SIERGRASSEN

 GARDEN
CONNECT

 TUINBRANCHE
NEDERLAND